

2022

CO SŁYCHAĆ?

BIULETYN ZESPOŁU
SZKÓŁ I PLACÓWEK
PN. „CENTRUM DLA
NIEWIDOMYCH
I SŁABOWIDZĄCYCH”
W KRAKOWIE

Zespół Redakcyjny:

Magdalena Gatlik

Maria Kochanowska - Nowak

Dorota Rysiak

Maria Grzegorzewska

- uczona o złotym sercu patronka roku 2022

W tym roku obchodzimy 100. rocznicę utworzenia Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, którego założycielką oraz patronką jest Maria Grzegorzewska – działaczka społeczna, naukowiec, pedagog specjalny, tyflopedagog, tyflopsycholog. Instytut działa do dziś, obecnie pod nazwą Akademia Pedagogiki Specjalnej i jest w Polsce wiodącym ośrodkiem naukowych zajmującym się dzieckiem ze specjalnymi potrzebami.

Maria Grzegorzewska była osobą niezwykłą. Łączyła w sobie cechy wybitnego naukowca dociekliwego, wytrwałego i pracowitego z ogromną wrażliwością na drugiego człowieka. Dostrzegała wartość w każdym niezależnie od stanu jego zdrowia czy możliwości. Zawsze podkreślała: „Nie ma kaleki – jest człowiek”. Jeden z jej przyjaciół powiedział: „Grzegorzewska fascynowała nas wszystkich jako człowiek, który tak po prostu i śmiało robił swoje”.

Maria Grzegorzewska przyszła na świat w 1888 roku. Po ukończeniu szkoły, aby spełnić marzenia o studiowaniu pracowała jako nauczycielka w prywatnych domach. Studiowała w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim nauki przyrodnicze, które niestety musiała przerwać z powodu pogarszającego się stanu zdrowia. W 1913 roku wstąpiła na Międzynarodowy Fakultet Pedagogiczny w Brukseli, gdzie poznała Józefę Joteyko, psycholożkę, badaczkę rozwoju dziecka.

Pod jej kierunkiem Grzegorzewska rozpoczęła nowe studia właśnie nad rozwojem dzieci. Pod wpływem wizyty w szpitalu dla dzieci z niepełnosprawnościami postanowiła skupić się na działaniach poświęconych właśnie tym dzieciom. Ujęła to w słowach: „Wyrównanie krzywd upośledzonych i niedostosowanych stało się nakazem mego życia”.

„Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 100. rocznicę utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w uznaniu wybitnych zasług jej założycielki, dyrektorki i patronki prof. Marii Grzegorzewskiej, ogłasza rok 2022 Rokiem Marii Grzegorzewskiej” – podsumowano w Uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 października 2021 roku.

W 1914 była w Warszawie – wybuch I wojny uniemożliwił jej wyjazd do Brukseli, udało się jej jednak przedostać do Londynu, gdzie kontynuowała studia. Ostatecznie w 1916 na Sorbonie otrzymała tytuł doktora filozofii za rozprawę "Studium na temat rozwoju uczuć estetycznych – badania z zakresu estetyki eksperymentalnej przeprowadzone wśród uczniów szkół brukselskich".

Po doktoracie, aby bliżej poznać problematykę niepełnosprawności, została nauczycielką w jednej z paryskich szkół dla dzieci z opóźnieniem umysłowym.

Jeszcze podczas okupacji,
pisała:
„Może nie zobaczymy się
już, ale o jedno Was
proszę: myślcie o mnie
jasno”.

W 1919 roku Maria wróciła do Polski z zamiarem podjęcia działań na rzecz odmienienia losu dzieci niepełnosprawnych podejmując pracę w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenie Publicznego jako referent do spraw szkolnictwa specjalnego. Kolejna wojna światowa zmusiła ją jednak do prowadzenia swojej działalności w konspiracji. Angażowała się również w pomoc Żydom i wzięła udział w Powstaniu Warszawskim w ramach patrolu sanitarnego. W tym czasie spłonęło jej mieszkanie wraz z pracami naukowymi, które tworzyła.

Po II wojnie światowej otworzyła Instytut Pedagogiki Specjalnej – najważniejsze dzieło jej życia. Pierwsza i jedyna tego typu instytucja w Polsce. Drugim – obok Instytutu – „ukochanym dzieckiem” Grzegorzewskiej był Instytut Nauczycielski. W obydwu miejscach zrealizowało się jej hasło, które zawsze głosiła: „Żeby dużo dać, trzeba dużo mieć”. Ambicją nauczycieli kończących naukę w Instytucie była praca w szkoła specjalnych jak najbardziej twórczo.

Po zakończeniu wojny napisała „List do młodego nauczyciela”, w którym na pierwszym miejscu stawiała zadanie szukać w człowieku człowieczeństwa. „Na tym polega dobroć. Dobroć musi być fundamentem stosunków międzyludzkich”.

Maria Grzegorzewska stworzyła pismo „Szkoła Specjalna”, które ukazuje się niezmiennie od 1924 roku.

Jest autorką wielu prac naukowych, w tym „Psychologii niewidomych”, w której wiele miejsca poświęca zjawisku kompensacji i „zmysłowi przeszkód”.

Zmarła 7 maja 1967 roku na atak serca. Pochowana została w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

To ty przesłana opisywała odbycia się herbata
w gronie najbliższym. W herbacie tej uczestniczyła
p. Maria Grzegorzewska.

Z uroczystości otwarcia Zakładu.

krakowskiej wraz z młodzieżą i innymi admi-
nistracją szkoły. Wrazem ponad 60 osób.

Tęcza dnia poimnym pierwszym przyjechał
p. Sobotnikowa z synem i siostrą
p. Sobotnik. Potem brał udział w lekcyjach
praktycznych, prowadzonych przez studentów.
W ostatnim dniu odbyła się uroczystość
mimo wycieczki do Włocławka i powrotem
z naszymi dziećmi z kl. III i IV. Dzieci bardzo
chcieli skorzystać, bo miały dostateczną ilość
pokarmu i przynależności.

Stuchanów i z Krakowa przyjechał do
Wrocławia do tamtych Zakładów. Wraz z nimi
wyjechała p. Sobotnikowa, które zostały wydelegowane
poprowadzić i zorganizować tamtych
Zakładów i również przynależności, tu odpo-
wiedzialny sprawozdania.

Dzieci wraz ze Stuchanami P.T.P.S. na dziedzińcu
szkolnym.

W cykl pracy szkoły włączone
zostały praktyki
pedagogiczne studentów.
Pierwsza grupa z
Państwowego Zakładu
Pedagogiki Specjalnej
w Warszawie przebywała
pod opieką
Marii Grzegorzewskiej na
terenie szkoły w roku 1950.

25 marca 1950 r.

Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej
w Warszawie wypożyczył koleżankom i kolegom za-
możenie w sprawie praktyki w Zakładzie
i w sprawie starań o pracę.

Maria Grzegorzewska

Wojciech

Boniakowscy. Piernicka

Grzegorz

Baran Stefania

diodekijenny

Edwardski W. Adam

Zespół Redakcyjny

Terapia poznawczo - behawioralna

Terapia poznawczo-behawioralna: Czym charakteryzuje się ten nurt psychoterapii?

Psychoterapia poznawczo-behawioralna nazywana także terapią kognitywno-behawioralną (cognitive-behavioral therapy – CBT) należy do najbardziej popularnych nurtów psychoterapii. Spośród innych terapii wyróżnia ją ustrukturyzowanie i zorientowanie na ściśle określone cele, a także to, że zarówno pacjent jak i terapeuta pracują nad zrozumieniem i zidentyfikowaniem problemu. Pozwala to na zaangażowanie obu stron w proces terapeutyczny, regularne sprawdzanie postępów w terapii, a także monitorowanie czy terapia podąża w oczekiwanym kierunku. Integralnym elementem terapii jest także praca własna klienta/pacjenta w formie zadań pomiędzy sesjami.

Cechy terapii
poznawczo-behawioralnej:

aktywna
dyrektywna
ograniczona w czasie
oparta na współpracy
ustrukturyzowana
psychoedukacja

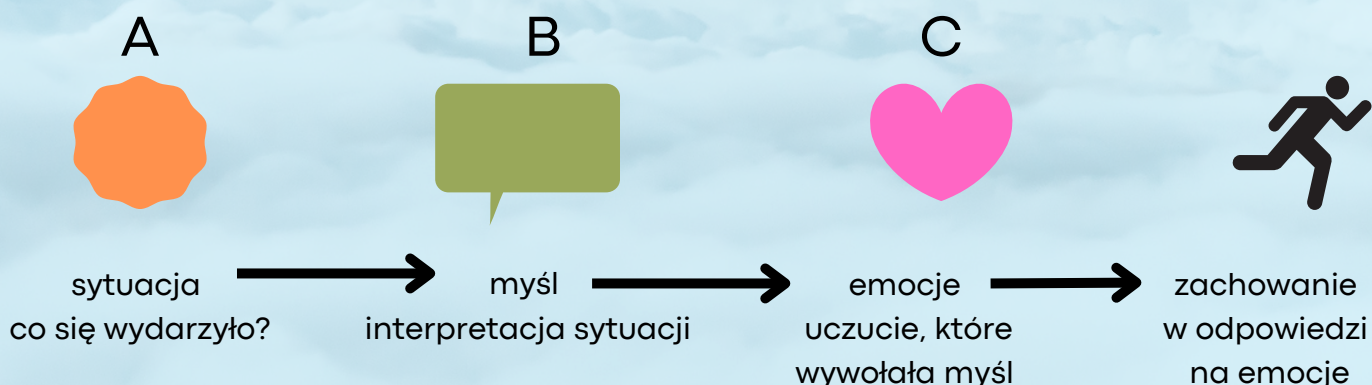
Terapia poznawczo-behawioralna: na czym polega?

Teoria poznawczo-behawioralna zajmuje się opisem tego, jak interpretacje wydarzeń oraz nasze myśli, wpływają na pojawianie się emocji, a w konsekwencji danego zachowania. Często to właśnie interpretacja wydarzeń, a nie samo zdarzenie wpływa na nasze emocje. Kiedy uważniej się temu przyglądnijemy okazuje się, że to nie sama sytuacja wywołuje w nas dane uczucia, lecz to jak o niej myślimy. Dwoje ludzi potrafi interpretować w odmienny sposób nawet te same wydarzenia. W trakcie terapii poznawczo-behawioralnej uczymy się uświadamiać sobie te automatyczne myśli, a także przekształcać je w bardziej adaptacyjne i racjonalne. Wypracowujemy także nowe zachowania i reakcje.

Terapia poznawczo-behawioralna: podstawy teoretyczne

Psychoterapia poznawczo-behawioralna jest to grupa terapii, które mają wspólne podłoże teoretyczne, zakładające, że trudności w zachowaniu a także trudności emocjonalne można wyjaśnić w oparciu o teorię uczenia się oraz procesy poznawcze. Podstawę stanowi tutaj model ABC opracowany przez Alberta Ellisa. W tym modelu A (activating event) to wydarzenie aktywizujące czyli określona sytuacja np. krytyczna uwaga szefa. B (beliefs) to nasze myśli jakie zaczynamy mieć w odpowiedzi na daną sytuację. Kontynuując przykład z szefem mogłoby to być np. „zwolnią mnie, jestem beznadziejnym pracownikiem”. Jako C (consequences) w tym modelu przyjmujemy konsekwencje czyli nasze emocje, zachowania, a także objawy fizjologiczne. To może być niepokój, spadek nastroju lub wzięcie wolnego dnia. Zjawiska, które zostały tutaj opisane występują u wszystkich ludzi, kłopotliwe jednak stają się w wypadku, gdy wpływają na nasze myślenie o sobie, swoich możliwościach czy przyszłości.

Terapia poznawczo-behawioralna: dla kogo?

Terapia poznawczo-behawioralna ma udowodnioną naukowo skuteczność w leczeniu między innymi: zaburzeń lękowych, np. napadów paniki, fobii społecznej, fobii specyficznej, zaburzeń hipochondrycznych, zaburzenia obsesyjno-kompulsywnego OCD, depresji, zaburzeń odżywiania, zaburzeń seksualnych, trudności w relacjach, chronicznego bólu, problemów z regulacją złości, uzależnień, schizofrenii, zaburzenia afektywnego, dwubiegunowego, zespołu stresu pourazowego PTSD, zaburzeń snu, zaburzeń osobowości, niskiej samooceny oraz kryzysów życiowych, np. śmierć bliskiej osoby, rozwód.

Terapie behawioralna: dla kogo?

Ta forma leczenia może być stosowana u dzieci i młodzieży z autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną oraz innymi problemami rozwojowymi.

W wypadku terapii behawioralnej szczególną uwagę przykładają się do nauczania nowych zachowań - wzmacniania adaptacyjnych i wygaszania niepożądanych. W ten sposób zdobywane są nowe umiejętności rozwijające niezależność i umożliwiające efektywne funkcjonowanie.

Terapia poznawczo-behawioralna: skuteczność

Terapia poznawczo-behawioralna jest obecnie najlepiej udokumentowaną formą leczenia metodami psychologicznymi (jej skuteczność została zweryfikowana na podstawie badań naukowych). Obiektywizacja uzyskanych wyników możliwa była m.in. poprzez dbałość o stosowanie odpowiednich protokołów terapii, precyzyjne określenie kryteriów doboru pacjentów do grupy badawczej, stosowanie sprawdzonych narzędzi, służących do pomiaru efektów, a także ocenę skutków poprzez niezależnego badacza (Popiel i Pragłowska, 2009).

Bibliografia:

1. Beck J. S. (2005). Terapia poznawcza. Podstawy i zagadnienia szczegółowe. Kraków: WUJ.
2. Leahy R.L. (2008). Techniki terapii poznawczej. Podręcznik praktyka. Kraków: WUJ.
3. Popiel A., Pragłowska E. Psychoterapia poznawczo-behawioralna. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Paradygmat, Warszawa, 2008.
4. Popiel A., Psychoterapia poznawczo-behawioralna — praktyka oparta na badaniach empirycznych. Psychiatria w praktyce klinicznej, tom 2, nr 3

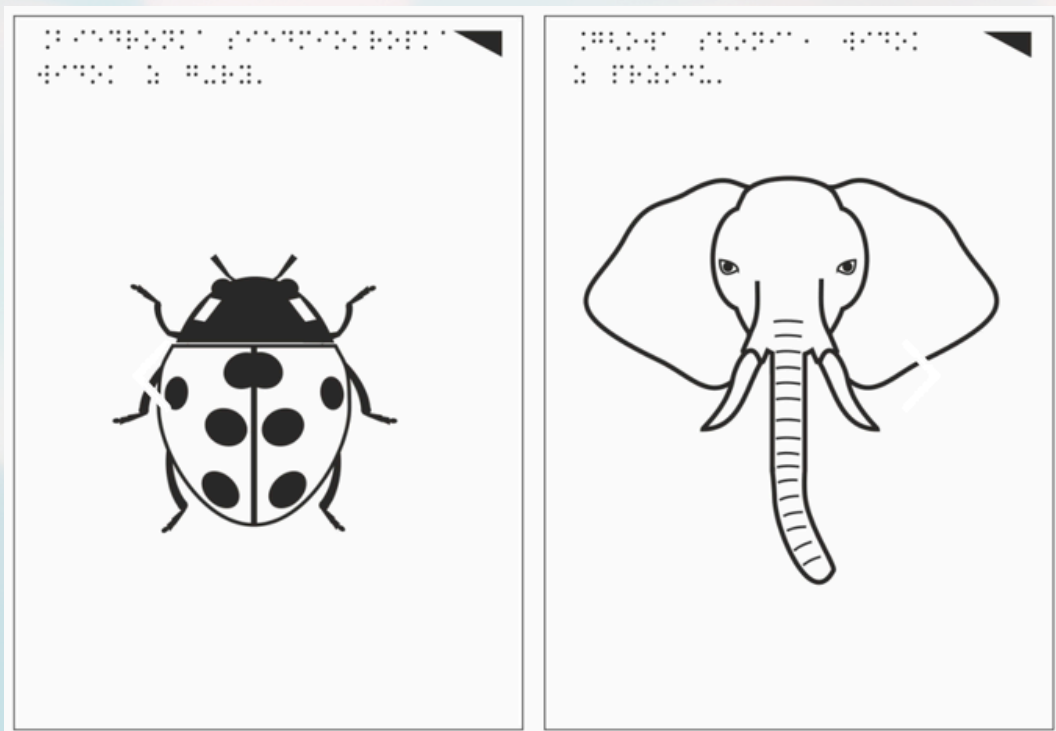
Dotknąć wyobraźni - o projekcie rysunków dotykowych

Każdy pracownik biblioteki rozumie potrzeby czytelnika, ale dziecko niewidome jest czytelnikiem szczególnym. Jego wiedza o świecie zależy od nas, osób dorosłych, ale jak każdy człowiek powinno dążyć do samodzielności, tak więc mieć okazję do poznawania świata samodzielnie. Książka z ilustracjami jest takim bezpiecznym poznawaniem świata.

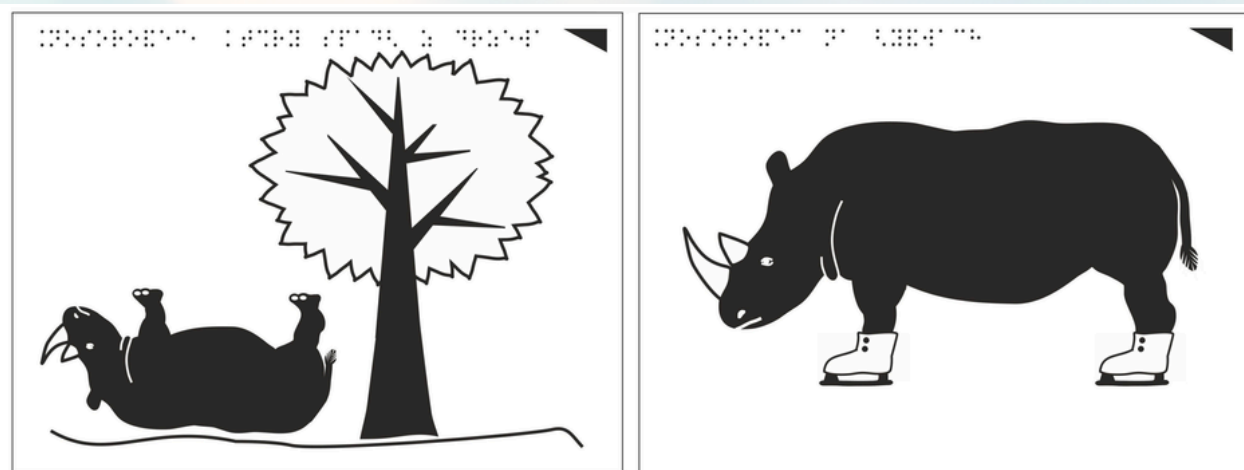
Z potrzeby rozpowszechniania czytelnictwa książek brajlowskich, z ogromnego pragnienia uatrakcyjnienia książek dla dzieci (książki w brajlu, które dostępne są na rynku wydawniczym w Polsce są pozbawione obrazków), powstał pomysł tworzenia ilustracji, które można powielać i dodawać do książek.

Mimo, że na początku oglądania rysunków potrzebna jest pomoc osoby dorosłej, chcieliśmy, aby po pewnym czasie dziecko mogło oglądać je samo. Dlatego ważne były podpisy ilustracji, orientacja rysunku, aby dziecko mogło się odnaleźć samodzielnie.

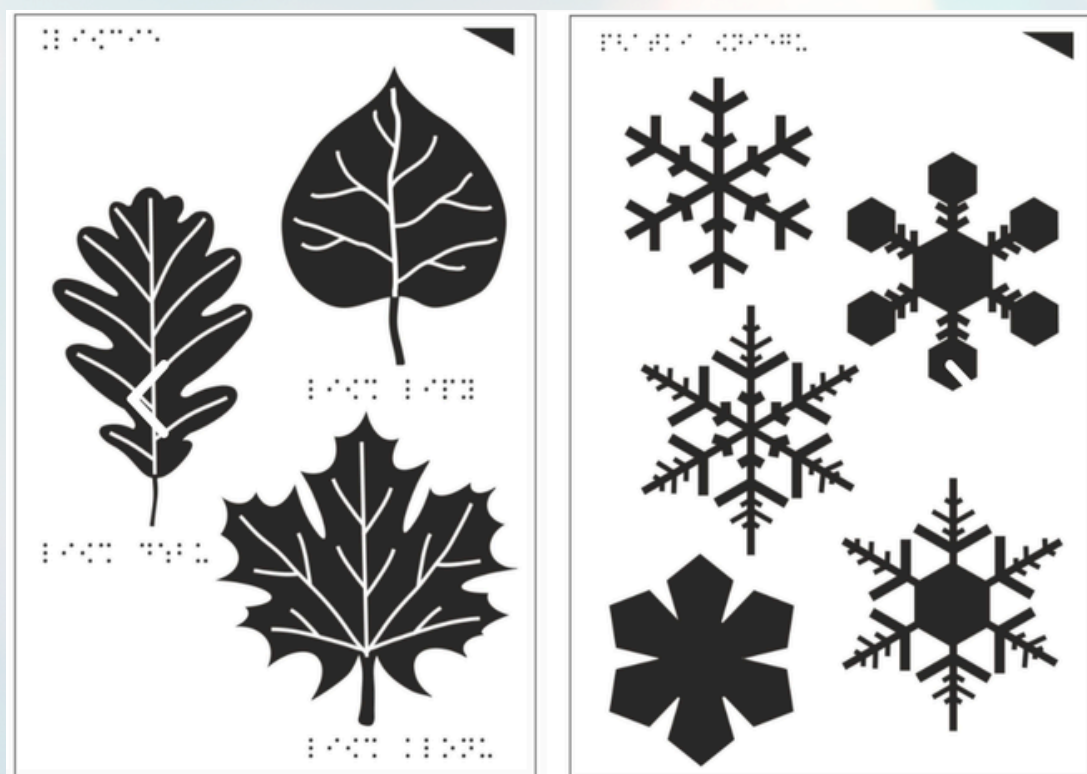
Pierwsze powstające ilustracje to były rysunki zwierząt, bo one zawsze wzbudzają ciekawość, a wielu zwierząt nie można dotknąć.

Potem pojawiły się kolejne pomysły, niektóre dosyć śmiałe, sięgające do wyobraźni i nie przekładające bezpośrednio rzeczywistości. Takim przykładem są ilustracje do książki Leszka Kołakowskiego "Kto z was chciałby rozвесelić pechowego nosorożca", na których nosorożec ma na nogach łyżwy lub leży nogami do góry pod drzewem.

Pojawiły się także rysunki botaniczne lub rysunki tłumaczące zjawiska przyrody.

Zanim jednak rysunki trafiły do książki były sprawdzane przez najważniejszych krytyków czyli niewidome dzieci, które oceniały czytelność ilustracji. Zamieszczając je w książce byliśmy spokojni, że ilustracja będzie radością, a nie kłopotem.

Projekt adaptacji ulubionych przez dzieci tytułów oraz wybranych lektur szkolnych, wzbogaconych o ilustracje dotykowe to bardzo pracochłonne zajęcie. Zrobienie kilku egzemplarzy okupione jest dużą pracą, ale radość dzieci z obcowania z obrazkiem – bezcenna.

Agata Rębilas
Magdalena Gatlik

Zabytkowe mapy tyflograficzne

W zbiorach biblioteki szkolnej Centrum znajduje się dwanaście zabytkowych map dotykowych, подарowanych niedawno naszej szkole przez anonimowego darczyńcę. Jedna z map (Australia) wróciła ostatnio od konserwatora papieru w Krakowie. Została delikatnie rozprostowywana (mapy były zwinięte w rulon), uzupełniono ubytki, usunięto kurz i inne zabrudzenia. Pozostawiono natomiast ślady jakie zostawiły opuszki palców użytkowników sprzed wielu lat.

Autorami map geograficznych są Martin Kunz oraz Friedrich Zech. Mapy Kunza, które znajdują się w zbiorach biblioteki powstały w latach 1886-1890, a Friedricha Zecha 1910-1914. Przedstawiają kontynenty, Afrykę czy Amerykę Północną, a także m. in. Francję czy Pireneje, gdzie sznurkiem zaznaczono pasma górskie.

Kunz każdą mapę sygnował drukowanym podpisem: M.KUNZ Illzach - MUHLHAUSEN. A w dolnej ich części podpisane są liniowym pismem Kleina.

Drugim autorem map jest Friedrich Zech, dyrektor szkoły dla niewidomych w Gdańsku. Mapy jego autorstwa są pokryte żywicą, dzięki czemu zachowały się w dużo lepszym stanie, niż kartonowe mapy Kunza.

Martin Kunz (1847 - 1923) był austriackim tyflopedagogiem i dyrektorem Instytutu dla Niewidomych w Alzacji, blisko Mühlhausen we Francji. Pierwsze mapy reliefowe wyprodukował w latach 1883–1884 w Wiedniu. Na własny koszt dziesiątki lat eksperymentował aż do stworzenia technologii tłoczenia przy pomocy matrycy i patrycy, stając się najpopularniejszym wydawcą i twórcą reliefowych przedstawień w tamtych czasach. Opracował wielką ilość tyflografik oraz map i planów dotykowych (około 1000 tematów). Jedne i drugie wydawane były zarówno w pojedynczych arkuszach (jak te, które znajdują się w naszych zbiorach), na grubym kartonie oraz mapy (87 arkuszy) tworzące całe atlasy. Mapy były produkowane w latach 1900-tych na potrzeby uczniów tejże szkoły. Były to niskonakładowe wydania. W przypadku opisów stosował napisy kaligraficzne wykonywane ręcznie. Dlatego do pracy z tymi mapami potrzebna była pomoc widzącego pedagoga

Literatura naukowa podaje, że w roku 1945 po zdobyciu Gdańska przez wojska radzieckie, mapy zaginęły.

Po wojnie mapy Zecha trafiły do Krakowa najpierw na ulicę Józefińską - niektóre z Ośrodka w Bydgoszczy oraz z Warszawy, dokąd przeniesiono maszyny ze zlikwidowanej szkoły w Gdańsku.

Niewiele już instytucji na świecie jest w posiadaniu map i atlasów Kunza. Według informacji zebranych ze strony bostońskiego antykwariatu z rzadkimi mapami, Uniwersytety w Bazylei czy w Strasburgu, Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych czy Perkins School for Blind w Watertown w stanie Massachusetts (najstarsza szkoła dla niewidomych w Stanach Zjednoczonych) mogą się pochwalić tymi zabytkami kartograficznymi.

Pokaźny zbiór przez lata skompletował Marek Jakubowski w stworzonym przez siebie Muzeum Tyflogicznym w Owińskach. Bardzo dziękujemy za przekazane od Pana Marka informacje na temat historii map będących obecnie w posiadaniu naszego Centrum.

Magdalena Gatlik

Pomysłowe pomoce

Nauczyciele codziennie stają przed wyzwaniem, jak swoim uczniom pokazać kawałek świata, który na tej konkretnej lekcji ma być omawiany. Terapeuci i wychowawcy poszukują sposobów jak ćwiczyć funkcje poznawcze, sprawność ruchową, czy umiejętności potrzebne w samodzielnym życiu.

Co zrobić, żeby było ciekawie i twórczo? Jednym z ważnych elementów dobrze zorganizowanych zajęć są właściwie dobrane, interesujące i dostosowane do możliwości uczniów materiały. Przeglądając oferty pomocy dydaktycznych dla dzieci można się natknąć na pomysłowe zabawki, wciągające gry, układanki, klocki, czy plansze. Z pomocą przychodzi także Internet, który jest pełen gotowych kart pracy, różnego typu kreatorów: krzyżówek, puzzli, wykreślanek. Niestety wiele z tych propozycji z wiadomych względów nie nadaje się do wykorzystania przez niewidomych i słabowidzących wychowanków. I choć rynek w ostatnich latach zauważył potrzeby osób z zaburzeniami widzenia, to jednak ciągle oferta jest niewielka i zazwyczaj dość droga. Tym bardziej godne uwagi są pomysłowe, w domowym zaciszu wykonywane pomoce. W zakamarkach pracowni, na półkach w klasach, nauczycielskich kuferkach można odnaleźć niejednokrotnie nowatorskie gry, układanki, rysunki, tablice edukacyjne. Poniżej kilka przykładów kreatywności nauczycieli i wychowawców Centrum.

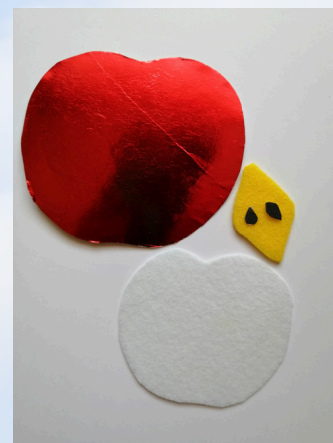
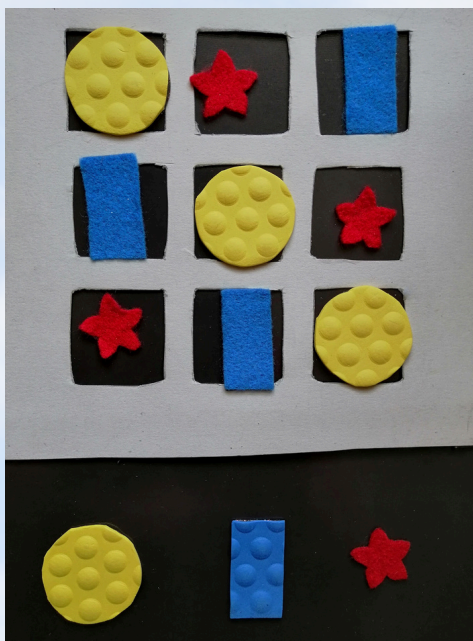

Jak zachęcić do patrzenia małe słabowidzące dziecko? Czym zwrócić jego uwagę? Jak wzbogacić jego otoczenie?

Na zdjęciach przykład zawieszek.

Projekt i wykonanie Dominika Karska-Mazoń.

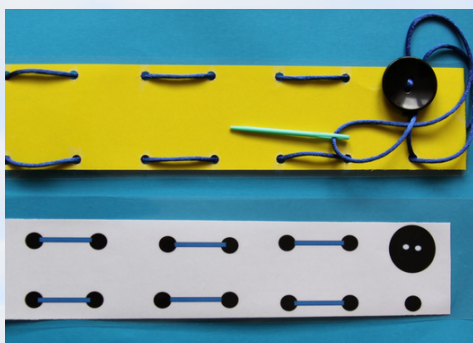
Powyżej propozycja układanki, która powstała w wyniku odpowiedzi na pytanie, co jest w środku jabłka.

Pomysł i wykonanie Dorota Dziaduła.

Jak przygotować sudoku dla niewidomych i słabowidzących fanów tej łamigłówki?

Można na magnetycznej folii umieścić szablon i przygotować łatwe do rozpoznania elementy podklejone magnetyczną taśmą i gotowe!

Opracowała Dorota Dziaduła.

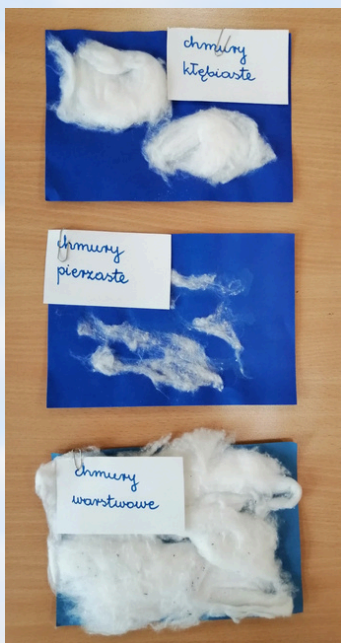

Sprawność manualna, spostrzegawczość, koncentracja, a do tego umiejętność odwzorowywania oraz odnajdywania obiektów takich samych to ważne kompetencje każdego ucznia.

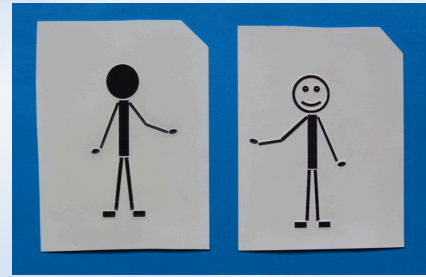
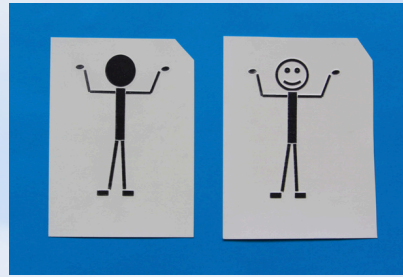
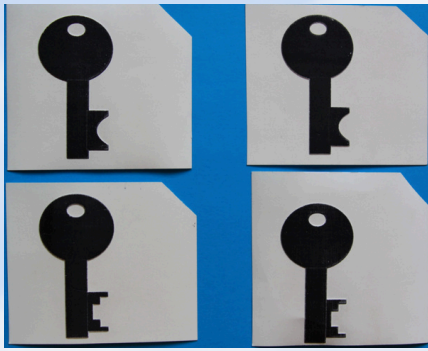
Pomysł i wykonanie Dorota Rysiak.

Każda okazja do ćwiczenia zmysłu dotyku jest dobra, a im ciekawszy i bardziej różnorodny materiał tym lepiej. Co można wykorzystać? Prawie wszystko - fasolki, piórka muszelki, koraliki...
Pomysł i wykonanie Magdalena Bania.

Jakże często uczniowie zadają pytania, na które trudno jest precyzyjnie odpowiedzieć nie posiłkując się planem, modelem, rysunkiem. Jak wyglądają chmury, fale na morzu, most.. Powyżej pomoc służąca do odpowiedzi na pytanie nurtujące niejedno niewidome dziecko: Co skrywa kopiec kreta? Jak rośnie kapusta, kalafior i sałata. Gdzie są właściwie te korzenie? Misternie wykleiła Dorota Dziadła.
Różnego rodzaju chmury i budka dla ptaków to praca Elżbiety Pluty.

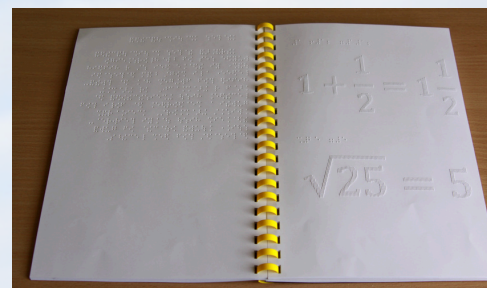
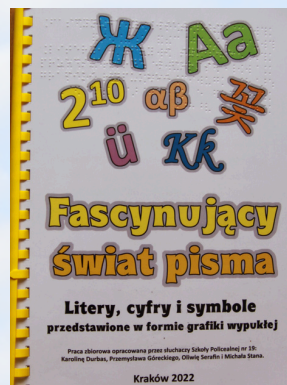

Nauczyciele opracowując pomoce do zajęć wykorzystują różnorodne techniki i materiały. Do tworzenia rysunków wypukłych można zastosować technikę wygrzewania grafiki na papierze kapsułkowym. Powyżej przykłady z dwóch serii kart pomysłu Doroty Rysiak.

Innym sposobem tworzenia tyflografik jest wyklejanie obrazków, czyli kolaż. Przy wykonywaniu tego typu pomocy stosowane są zarówno materiały naturalne takie jak, np. muszelki, mech, kawałki kory, kasza, groch itp., ale także folia, koraliki, guziki. Na wykonanych przez Elżbietę Plutę reprezentacjach ukazujących wiosenne kwiaty użyte zostały bibuła i gruby kolorowy karton.

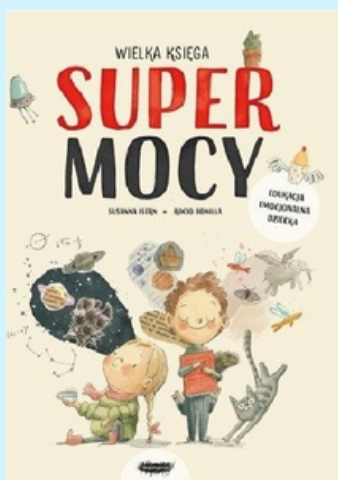
Kolejnym sposobem jest druk na drukarce typu Tiger. Pod opieką Tomasza Flagi słuchacze Szkoły Policealnej działającej w naszym Centrum stworzyli książkę, w której osoby niewidome mogą odnaleźć przykłady zapisu liter, cyfr i symboli w formie grafiki wypukłej.

Tyflopodagodzy tworząc pomoce dbają o to, żeby były one przygotowane zgodnie z zasadami tyflografiki. Pmoce muszą być trwałe i nie rozpadać się pod uczniowskimi palcami. Ważne też by przedstawiane obiekty były czytelne, co często oznacza uproszczenie, właściwe dobieranie faktur, zachowanie odpowiednich wielkości i odległości między elementami. Co jednak najważniejsze, by były ciekawe i użyteczne.

Dorota Rysiak

Zapraszamy do biblioteki

**„Wielka księga supermocy” Sutanna Isern,
2020 Wydawnictwo Mamaniania**

Taniec lub czytanie, poczucie humoru lub kreatywność, zwinność lub matematyka. Wszyscy mamy niesamowite moce. Sprawiają, że jesteśmy wyjątkowi i niepowtarzalni. Autorka stworzyła zbiór pięknie ilustrowanych talentów, które pozwolą odkryć te drzemiące we wszystkich dzieciach.

**„Teraz tu jest nasz dom” Barbara Gawryluk,
2022 Wydawnictwo Literatura**

Autorka opisała historię opartą na faktach, która wydarzyła się w 2014 r., gdy rodzina opuściła Ukrainę w wyniku wybuchu wojny. Opisuje pierwsze dni i miesiące w Polsce, trudy i radości. Uczy tolerancji, otwartości i empatii. Jej lektura będzie dobrym początkiem do rozmowy z dziećmi na trudniejsze tematy.

„Szkola bohaterów, czyli jak radzić sobie z życiem” Przemek Staroń, 2020 Wydawnictwo Agora

Autor otrzymał tytuł Nauczyciela Roku 2018, jest psychologiem, nauczycielem etyki i filozofii. W książce zebrał od młodych ludzi pytania i wątpliwości, z którymi się borykają. Czy to źle być smutnym? Czy warto się zakochać? Jak znieść porażkę? Co się stanie, jak wyjdę przed szereg? Następnie odpowiedział na te pytania – opierając się na swojej wiedzy i historiach bohaterów znanych z książek i filmów. To poradnik psychologiczny, który czyta się jak książkę przygodową.

**„Supercepcja. Początek” Katarzyna Gacek,
2020 Wydawnictwo Znak**

Julka, Klara i Tymon poznają się przez przypadek, jednak jest coś, co ich łączy: wszyscy mają pewien tajemniczy dar. Sprawia on, że mogą dokonywać rzeczy niemożliwych, ale i sprowadza na nich mnóstwo kłopotów. Być zwyczajnym nastolatkiem z niezwykłymi zdolnościami to nie takie proste. Jest to pierwszy tom 6-tomowego cyklu dla fanów zagadek kryminalnych.

**„Stan splątania” Roksana Jędrzejewska-Wróbel,
2021 Wydawnictwo Literackie**

Ósma klasa – egzaminy, presja, rodzice i nauczyciele, którzy ciągle czegoś chcą. Czy można zrobić sobie od tego wagiary. Zrezygnować z wyścigu do najlepszego liceum? Troje nastolatków pewnego dnia trafia w ramach wolontariatu do domu seniora, nie przypuszczają, że to doświadczenia zmieni nie tylko ich, ale także ich rodziny. Autorka udowadnia, że dobrze słyszy i rozumie młodych ludzi.

**„Panny z Wesela. Siostry Mikołajczykówny i ich świat” Monika Śliwińska,
2020 Wydawnictwo Literackie**

Anna została żoną malarza i polityka Włodzimierza Tetmajera, Jadwiga – Panna Młoda z Wesela – wyszła za Lucjana Rydla, a Maria była miłością życia zmarłego przedwcześnie malarza Ludwika de Laveaux uwiecznionego przez Wyspiańskiego jako Widmo. Monika Śliwińska w niesamowitej młodopolskiej herstory brawurowo opisuje życie córek bronowickiego chłopa portretowanych przez najwybitniejszych malarzy i literatów przełomu XIX i XX wieku.

**„Kluczowe zagadnienia tyflopädagogiki i nauk pokrewnych”
pod redakcją naukową Jadwigi Kuczyńskiej-Kwapisz,
Marzeny Dycht, Emilię Śmiechowskiej-Petrovskij, 2020 Impuls**

Książka zawiera przegląd najnowszych badań i praktyk tyflopädagogicznych, a także rozważania teoretyczne pedagogów i okulistów z zakresu rehabilitacji wzroku.

Recenzje pochodzą od wydawców.

Nasi absolwenci książki piszą, podcasty tworzą

Bartłomiej Kiełt „Żywi i martwi. T. 1. Misja przetrwanie”

Konin: Wydawnictwo Psychoskok, 2017

Licząca ponad 650 stron powieść z gatunku powieści apokaliptycznych. Niedaleka przyszłość w Stanach Zjednoczonych Ameryki, przyszłość koszmarna. Niewiele zostało z tego, co wcześniej stworzył człowiek. Świat zmierza do zagłady po tym, jak rozprzestrzenił się niemożliwy do opanowania śmiertelności wirus. Zarażeni nim ludzie jednak nie umierają od razu, przeistaczają się w niebezpieczne zombie łaknące pokarmu - ocalałych, nietkniętych jeszcze wirusem ludzi. Trwa ciągłe polowanie, walka o każdy kolejny dzień życia, o schronienie i pożywienie.

Marcin Ryszka „Nie widzę przeszkód”

Kraków, Wydawnictwo SQN, 2021

„Zamysł tej książki jest prosty. Odpowiem w niej na wszystkie pytania, które chcielibyście zadać niewidomemu, gdybyście mieli taką okazję”.

Autobiografia i jednocześnie motywujący poradnik Marcina Ryszki, spisany przez dziennikarza Jakuba Białka i uzupełniony wywiadem z Magdaleną Ryszką – żoną Marcina.

Katarzyna Zawodnik „Zapisz zmiany”

Pruszków, Wydawnictwo Janka, 2022

Futurystyczna i psychologiczna „słodko-gorzka opowieść o świecie, w którym spełniają się marzenia o posłusznych technologiach: ludzie współistnieją z humanoidami, a wyrafinowane urządzenia, wykorzystujące sztuczną inteligencję, sprawiają, że granice między nimi stają się płynne”. Dylematy moralne, przed którymi stają bohaterowie powieści są aktualne dzisiaj i w odległej przyszłości.

**Ewa Domańska „Kolory życia”
Konin, Wydawnictwo Psychoskok, 2021**

Autorka pisze: „Pragnę podzielić się moimi spostrzeżeniami, moją historią oraz sposobami na szczęśliwe życie”. Refleksyjna, autobiograficzna opowieść i zarazem poradnik, jak porażkę przekuć w sukces i czerpać dobro z trudnych, życiowych doświadczeń. Do książki dołączona jest płyta CD z kompozycjami Ewy Domańskiej. W książce znajdziemy kilka wspomnień o naszej szkole.

**Andrzej Barć – twórca „Ptakofonii”
<https://ujot.fm/ptakofonia/>**

W każdy poniedziałek o 19.30 Andrzej Barć, absolwent naszej Szkoły Muzycznej, a obecnie student dziennikarstwa UJ „przenosi nas do świata ptaków, który jest niezwykle, kolorowy i pełen wyjątkowych dźwięków”. Autor podcastu zadziwia wiedzą ornitologiczną, zainteresowanym służy pomocą w rozpoznawaniu ptasich głosów i zwyczajów. Prowadzi warsztaty ornitologiczne dla naszych uczniów. Serdecznie polecamy!

Wszystkie książki wydane przez naszych absolwentów znajdują się w naszym księgozbiore.
Zapraszamy do biblioteki!

